

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18099

Θέμα 418^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 746-761

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

- ΚΡ. Ὡ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.
ΑΙ. Οὐ τὰν ἔλοις ἦσσω γε τὰν αἰσχροῶν ἐμέ.
ΚΡ. Ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.
ΑΙ. Καὶ σοῦ γε κάμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.
ΚΡ. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς. 750
ΑΙ. Ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα.
ΚΡ. Ἦ κάπαπειλῶν ᾧδ' ἐπεξέρχη θρασύς;
ΑΙ. Τίς δ' ἔστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;
ΚΡ. Κλαίων φρενώσεις, ἂν φρενῶν αὐτὸς κενός.
ΑΙ. Εἰ μὴ πατήρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755
ΚΡ. Γυναικὸς ἂν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
ΑΙ. Βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;
ΚΡ. Ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι,
χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ.
Ἄγαγε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦ κάπαπειλῶν ᾧδ' ... πλησία τῷ νυμφίῳ.

(Μονάδες 30)

ΚΡΕΩΝ

Αλήθεια, έρχεσαι εναντίον μου με τόσο θράσος, ώστε να με απειλείς ακόμα;

ΑΙΜΩΝ

Και τι απειλή είναι το να μιλά κανείς ενάντια σε ανόητες γνώμες;

ΚΡΕΩΝ

Με κλάματα θα με συνετίσεις, μολονότι ο ίδιος είσαι άμυαλος.

ΑΙΜΩΝ

Αν δεν ήσουν πατέρας μου, θα έλεγα ότι εσύ δεν σκέφτεσαι σωστά.

ΚΡΕΩΝ

Μην προσπαθείς να με κολακέψεις με πολλά λόγια, δούλε μιας γυναίκας.

ΑΙΜΩΝ

Θέλεις μόνο να μιλάς και να μην παίρνεις καμμία απάντηση στα λόγια;

ΚΡΕΩΝ

Αλήθεια; Αλλά, μα τον ίδιο τον Όλυμπο, να ξέρεις ότι δεν θα με βρίζεις ατιμώρητα με τις συνεχείς κατηγορίες σου. Φέρε τη μισητή (γυναίκα), για να πεθάνει αμέσως μπροστά στα μάτια (του) κοντά, παρουσία του μνηστήρα (δίπλα στο γαμπρό που είναι παρών).

2. Πώς λάτρευαν τον θεό Διόνυσο οι οπαδοί του; Να αναφέρετε και να περιγράψετε το ουσιώδες γνώρισμα της διονυσιακής λατρείας.

(Μονάδες 10)

Κατά τις τελετές του Διονύσου, οι οπαδοί του λάτρευαν τον θεό σε κατάσταση ιερής μανίας, άφθονης οινοποσίας, πολλών αστεϊσμών και έξαλλου ενθουσιασμού. Ουσιώδες γνώρισμα των λατρευτικών τους εκδηλώσεων ήταν η *έκσταση*, η συναισθηματική μέθη, που τους ταύτιζε με άλλα πρόσωπα, τους Σατύρους, και τους μετέθετε σε μια κατάσταση θεϊκή. Για την επιτυχία της έκστασης οι πιστοί μεταμφιέζονταν. Τυλίγονταν με δέρματα ζώων, άλειφαν το πρόσωπό τους με το κατακάθι του κρασιού (*τρυγία*) ή το σκέπαζαν με φύλλα δέντρων, φορούσαν στεφάνια από κισσό, πρόσθεταν ουρές, γένια ή κέρατα, όπως και οι ακόλουθοι του θεού.

3. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
λέγω		
ἄγω		
χαίρω		
φρονῶ		
αἴρω		

(Μονάδες 10)

λέγω → κατάλογος, επιλεκτικός

ἄγω → αγώνας, παιδαγωγικός

χαίρω → χαρά, χαρμόσυνος

φρονῶ → φρόνημα, περιφρονητικός
αίρῶ → αφαίρεση, εξαίρετος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος